

DE WET DES GEMOEDS EN DE WET DER ZONDE DOOR PAULUS ONDERZOCHT

In een brief aan de Eerwaarde heer

JENKIN JENKINS

Doch ik zie een andere wet in mijn leden, die strijd voert tegen de wet mijns gemoeds, Rom. 7 : 23.

Door

William Huntington

Dienaar van het Evangelie in de Providence Chapel

Gray's Inn Lane te Londen

"Zo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de Wet Gods, maar met het vlees de Wet der zonde."
Romeinen 7:26.

De droevige ondervinding leert het allen, die de Almachtige liefhebben, dat de Wet des vleses, vijandschap is tegen God. De toepassing der Wet leert hun dat de Wet toorn in de ziel werkt en daar niets anders dan de dood verkondigt, zij wekt daardoor de vijandschap op.

Dit noemt Paulus het levend worden der zonde, toen het gebod gekomen was. Maar voor deze kwaal heeft God een middel daar gesteld en beloofd. Hij belooft door Zijn Geest in Noach, dat Hij Jafeth zou uitbreiden en dat Hij hem in Sems tenten zou doen wonen, Gen. 9:27. Dit is een belofte aan de heidenen gedaan. En dit werk der uitbreiding schijnt mij toe het werk des geloofs te zijn in de harten der mensen door de kracht des Heiligen Geestes. Daarom wordt er van God gezegd, *dat Hij het Woord des Evangeliums in de harten der mensen zou zenden met kracht, in de Heilige Geest en in vele verzekerdheid*, 1 Thess. 1:5. Als nu de werking van die Goddelijke kracht openbaar wordt, brengt zij het geloof voort. "De HEERE vervulle al het welbehagen Zijner goedigheid en het werk des geloofs met kracht"; 2 Thess. 1:11. Dit gehele werk wordt genoemd een verzekerdheid des gemoeds. "Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd"; Rom. 14:5. De apostel zegt dat deze verzekering ook het geloof van Abraham was: "En ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen God beloofd had, Hij ook machtig was te volbrengen. Daarom werd het hem ook tot rechtvaardigheid gerekend"; Rom. 4:21-22. Deze zaak of dit werk is verder voortgezet door de verklaring Gods in de beloften des Verbonds waar het uitdrukkelijk gezegd wordt, *dat God de Wet in hun harten zou inschrijven en in hun gemoed zou indrukken*, Hebr. 10:16. Er mogen mensen gevonden worden, die gereed zijn te verklaren, dat er geen Goddelijke kracht toe nodig is om het hart van de mens tot het geloof in Christus te neigen. Maar laat hen eens beproeven wat zij met al hun groot verstand kunnen uitwerken bij een zondaar, die van zijn ongeloof, van de vijandschap van zijn hart, zijn geestelijke verharding en de opstand in zijn wil overtuigd is en die daarenboven zijn zonden steeds voor ogen heeft en niets dan schuld en toorn in zijn hart gevoelt. Zeg hen, dat hun droefheid uit liefde ontstaat; dat, hoewel zij vijanden Gods zijn, Christus hun Redder is en dat zij, hoewel zij goddeloos zijn, zij gerechtvaardigd zullen worden. Zeg hen, dat hoewel zij met toorn vervuld zijn, zij nochtans bemind en geliefd zijn met een eeuwige liefde en dat zij, hoewel omvangen met de strikken des doods en de pijnen der hel, zij evenwel aangenomen zijn tot kinderen Gods en gesteld tot erfgenamen van het hemels Koninkrijk en zij zullen u in uw aangezicht voor leugenaars uitmaken.

Niemand dan God kan Jafeth overreden (Nederlands: uitbreiden). Zinspelende op de indruk door de Heilige Geest daargesteld en de vinger Gods genoemd, op de twee stenen tafelen in de hand van Mozes, wordt er van de Wet des geloofs gezegd, dat zij in het harte wordt ingeschreven. Ik geloof, dat dit overeenkomt met het gezicht van Habakuk, dat hij duidelijk op tafelen schrijven moest, Hab. 2:2. Want deze Wet en de Geest des levens zijn nooit van elkander gescheiden en de inhoud ervan is en blijft: "De rechtvaardige zal door zijn geloof leven." Paulus noemt het "een schrijven des Geestes op de vleselijke tafelen des harten"; 2 Kor. 3:3. Het inschrijven van de Wet des geloofs wordt genoemd *een verzekering des gemoeds* en dat weet ieder kind van God wanneer hij ten volle verzekerd is van zijn aandeel aan Christus, dat Christus' gerechtigheid hem werd toegerekend, dat hij gerechtvaardigd is, dat het oordeel des doods is weggenomen en dat hij het getuigenis van zijn kindschap en rechtvaardigmaking door de Geest in zijn consciëntie heeft ontvangen; want nu woont de vrede Gods, als de vrucht en uitwerking der rechtvaardigmaking in zijn hart en bestuurt zijn wandel. Dit zijn nu de *vleselijke tafelen des harten* waar Paulus van spreekt als hij zinspeelt op de belofte Gods om ons een nieuw hart en een nieuwe geest te geven.

Als nu dit allerheerlijkste werk gedaan is, rust de eertijds beroerde en ontruste ziel in de kracht Gods zo zoetelijk uitgewerkt en daargesteld in de ziel bij haar gelukkige en gezegende bevrijding. En daar nu

de ziel haar eigen zwakheid kent en niet onwetende is van het bedrieglijke van haar eigen hart omdat het alle goede voornemens verbroken heeft en alle beloften en bekentenissen te niet heeft gedaan, houdt zij zich vast aan de kracht, die zij gevoelt en verheugt zich in de vrede en rust, die zij heeft in God haar Zaligmaker. De gerechtigheid schijnt als een zeer helder licht voor het verstand en verlicht al haar genegenheden. Zij brengt de vergiffenis tot de consciëntie als de stralen der zon en vrede tot het hart als een rivier. Aan deze ten toon gespreide kracht houdt de ziel zich vast, in die kracht rust zij, terwijl zij vreest voor alles wat haar daarvan aftrekt en haar die zou ontnemen. Zij vindt de belofte vervuld: "Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd"; Jes. 26:3.

Op de belofte Gods gewezen hebbende om de ziel te overreden en het Woord met kracht en in vele verzekerdheid gesproken hebbende en de indruk er van op de vleselijke tafelen des harten gevoeld hebbende, zegt de apostel ons, welke verandering dit in zijn gemoed teweeggebracht heeft: "Zijt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds"; Rom. 12:2.

Deze *vernieuwing* vernieuwt iets, dat vroeger goed was, maar nu weder gezuiverd wordt van haar vuil, waarin de vijandschap wordt ten onder gebracht en dat voorzien wordt met iets goeds van boven, opdat het van haar afvalligheid genezen wordt, en weder geplaatst en gevestigd mag worden op datgene, wat van tevoren, bij haar schepping haar lust en leven was. Dat versta ik door het woord "vernieuwing". De apostel zegt van zichzelf en van dezulken: "Wij hebben de zin van Christus", 2 Kor. 2:16. Sommigen zeggen: "Wij hebben een goede kennis en verstand van de zin en de wil Gods in Christus Jezus in het Woord des Evangeliums geopenbaard." Maar ik geloof niet dat dit de bedoeling van de apostel is omdat men alle kennis kan hebben en alle verborgenheden kan weten zonder nochtans iets te zijn. Maar hier dunkt mij doelt de apostel op de Heilige Geest, hij wil zeggen, dat wij de Geest van Christus hebben, die hij de Geest der liefde, der kracht en der gematigdheid noemt, 2 Tim. 1:7. Zo zien wij dan:

- dat geloof in de eerste plaats een verzekering of overreding in het gemoed genoemd wordt.
- Ten tweede: Een volle verzekerdheid, daargesteld door een Goddelijke kracht.
- Ten derde: De Wet des geloofs, uitgestort in het hart en geschreven in het gemoed en in de vleselijke tafelen des harten.
- Ten vierde: De zin van Christus;
- en ten vijfde: De Heilige Geest, Die wij ontvangen, wordt de geest der gematigdheid of (van een gezonde zin) genoemd.

En ik ben er ten volle van overtuigd, dat de Heilige Geest *een Geest des lichts en der openbaring* is voor het verstand; *de Geest des oordeels* in het oordeel van hen, die onder het oordeel zijn, *de Geest des vredes* in onze consciëntie, *de Geest der liefde* in onze genegenheden, *de Geest der kracht* in onze wil, *en de Geest des geloofs, der waarheid, des levens, en van een gezonde zin* in hem, die gelooft. Dit is gewis de zin van Christus, of dezelfde Geest, Die in Hem was, want: "Zo iemand de Geest van Christus niet heeft die komt Hem niet toe" en in de Geest zijn Christus en de gelovige één. "Die den Heere zijn toegevoegd zijn één Geest met Hem." Zulke zielen hebben de zin van Christus door de invloed des Geestes. Zij beminnen dezelfde zaken als Hij, zij hebben hetzelfde werk en voeren dezelfde strijd, zij ontmoeten dezelfde tegenstand, zij jagen naar hetzelfde doel, dezelfde vreugde wordt hen voorgesteld, zij zijn erfgenamen van hetzelfde Koninkrijk en zij delen in de eer, de heerlijkheid en de majesteit van hetzelfde Koninkrijk. Dat versta ik nu door de zin van Christus en dit schijnt mij toe door de volgende teksten bevestigd te worden: "Want dat gevoelen zij in u 't welk ook in Christus Jezus was" Filip. 2:5. Eén zin of gevoelen in beide. "Wij weten niet te bidden gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen. En Die de harten doorzoekt weet welke de mening des Geestes zij."

Hier leidt de meest evangelische apostel ons traspwijze tot een zeker punt. Hij zegt ons vrijuit *dat het menselijk gemoed geheel vleeselijk is en dat die vleeselijke gezindheid vijandschap is tegen God en Zijn Wet niet kan onderwerpen*. Dat wij moeten veranderd worden door de vernieuwing onzes gemoeds. Dan zegt hij, dat deze vernieuwing gedeeltelijk bestaat in een Goddelijke overtuiging, die hij *een overreding des gemoeds* noemt. Vervolgens leert hij ons, dat dezulken de zin van Christus hebben, de Geest der kracht en der gematigdheid of van een gezonde zin deelachtig zijn en ten laatste drukt hij zich geheel uit en leidt ons tot de hoofdbron door het de zin des Geestes te noemen.

Over deze zaak ben ik dikwijls zeer verwonderd geweest en ik ben er een dag of wat geleden op een zeer bijzondere wijze door geoefend geworden. Ik had des morgens vroeg een zeer ongedachte en onverwachte opening in mijn toenadering tot de HEERE. Ik had onder mijn dienst nogal ruimte gevonden, ik had een straaltje van 's HEEREN aangezicht mogen genieten en was wonderlijk door Zijn voorzienigheid begunstigd. Mijn gemoed werd week door de zoete indrukken en niets was mij dierbaarder dan God mijn Zaligmaker, Zijn goedheid voor mij, Zijn werk in mij; en ik zag vooruit door geloof en hoop mijn verwachting van toekomstige zegeningen bevestigd. Spoedig evenwel daarna en wel op dezelfde dag, rezen er dingen in mijn hart op, die geheel strijdig waren met mijn vorige bevinding en mijn gemoed was zo onbuigbaar, tegenstrevig, vijandig en in opstand, als de zielenvijand het ooit maken kon. Dit bedekte mij met schaamte, en ik was zeer verward en als ik het goed onthouden heb, had ik diezelfde dag niet minder dan drie zulke verwisselingen. Op diezelfde tijd kwam *Paulus' Wet, die in zijn leden en in zijn gemoed was*, vers in mijn gedachten. Ik dacht er over na, overwoog het en oefende mijzelf bij tijden er in een maand of misschien zes weken lang, eer ik over dit onderwerp begon te prediken. Nu kwam ik tot het besluit, dat indien wij, zoals Johannes zegt, *in de Geest zijn*, het geloof, het leven, de kracht en alle hemelse dingen bij ons de boventoon voeren, ja, ons alles in allen is. Maar dat wij op andere tijden, als wij in de smeltkroes zijn, een tegenzin in al die zaken hebben. Johannes zegt ons in zijn openbaring tweemaal, dat hij in den Geest was. "En aanstonds was ik in den Geest." En wederom: "Ik was in den Geest op den dag des HEEREN."

Dit toont aan, dat deze gunstbewijzen niet altijd duren en dat Johannes in zekere zin en op sommige tijden, juist het tegenovergestelde ondervond. Wat kan dat dan anders zijn in zekeren zin, dan in het vlees te wezen? Het vlees is het alleen dat wat tegenover de Geest staat. De Geest wordt gezegd *ons te veranderen door de vernieuwing onzes gemoeds*. En een geestelijke zin of een geestelijk gemoed te hebben is het leven en de vrede. Het leven des Geestes is in het gemoed en de vrede met God in de consciëntie. En om onze gedachten nog hoger op te voeren, zegt hij: "Dit is de geest van een gezonde zin of gezond gemoed. Vervolgens zegt hij: "Wij hebben de zin van Christus." "Dit gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was." Ten laatste noemt hij het uitdrukkelijk de zin of mening des Geestes omdat Hij de enige en gehele Gezaghebber, Invloeier en Werkmeester is, in het gemoed van de gelovige en alle levende oefeningen, bewegingen, verlustigingen, genoegens en vermaken voortbrengt, waarin de ziel zich door zijne levendmakende en vertroostende heerschappij, verheugt.

Dit nu is een wondervolle verborgenheid, dat de zin des Geestes, het leven, de vrede en de hemelse dingen, zo gevoelig zijn en zo diep worden gevoeld met zulk een blijdschap, dat de ziel er een hemel op aarde door geniet, Jer. 31:26 en dat zijn in minder dan een uur later, door vleeselijkheid, vijandschap, opstand, toorn en kwaadheid, in haar zelfde deel zo machtig wordt gekweld, Klaagl. 3:15. Maar dit is Paulus toetssteen: "Die naar de Geest zijn, bedenken dat des Geestes is"; Rom. 8:5. Daarop zet de gelovige zijn hart, hij mag inwendig nog zo raar gesteld zijn. De dingen des Geestes, die hij volgt, waarnaar hij tracht, die hij zoekt te gevoelen, zijn de volgende:

1. Hij stelt hoge prijs op de beloofde bijstand des Geestes als hij hem in zijn onvaste gebeden te hulp komt. Hij weet, dat er zonder de Geest geen vrijheid voor de ziel in het aanroepen van God te vinden is. Dat hij zonder de Geest geen verwijding des harten, geen ijver, geen vrijmoedigheid, geen verhooring deelachtig is, dat hij zijn ziel niet voor God kan uitstorten, zijn zorgen en lasten

niet op Hem kan werpen, dat hij niet uit de moeite kan geraken en dat er zonder Hem geen verkwikking te verwachten is. De ziel keert dan van de bron der genade met een ledige kruik terug, en bedekt zijn hoofd omdat er geen water is.

2. De gegronde getuigenissen van de aanneming des gelovigen, zijn dingen des Geestes, waarop een kind van God zijn hart het meeste zet en deze zijn in de eerste plaats de uitroep des Geestes: "Abba, Vader." Met het volle bewustzijn des harten, dat deze uitroep de waarheid is en verder het getuigenis des Geestes, die met onze geest getuigt, dat wij kinderen Gods zijn.
3. De vrijheid des Geestes of de bevrijding van wettische dienstbaarheid en slaafse vrees, wordt door de gelovige ook op hoge prijs gesteld. "Geef mij weder de vreugde Uws heils en Uw vrijmoedige Geest ondersteune mij."
4. De vertroosting des Geestes, ontstaande uit een levende hoop, door de krachtige toepassing der beloften, uit een gevoel van Gods genadige tegenwoordigheid en van onze aanneming en goedkeuring in Christus Jezus. Deze dingen worden door een geestelijk mens hoog geroemd als zij er tegenstand tegen gevoelen zijn zij zeer droevig: "De vertrooster die mijne ziel zou vertroosten, is verre van mij"; Klaagl. 1:16.
5. De genade van weekheid en nederigheid worden door de gelovige ten zeerste geprezen, want als hij die beoefent heeft hij de meeste toegang tot God en de nauwste vereniging met Hem. Hij is dan ook het beste in staat om onderwijs, indrukken en liefdetekenen van Hem te ontvangen. "Zoek den HEERE, alle gij zachtmoedigen des aardrijks, die Zijn recht werken; zoekt gerechtigheid, zoekt zachtmoedigheid"; Zef. 2:3.
6. De liefde des Geestes is een uitgezochte schat voor een kind Gods, omdat zij is de band des Verbonds, de trouwring, het kenteken van de belijdenis van een christen en het edelste lid van de nieuwe mens. Zij verwijdt het hart en doet het aangezicht blinken. Zij reinigt het hart van zijn afgoden, van vreze en schrik en van al de baatzuchtige laagheden, die in de armoedige zielen der dienstknechten, regeren en werken. "Hij kuste mij met de kussen Zijnsmonds, want Uwe uitnemende liefde is beter dan de wijn"; Hoogl. 1:2.
7. Ik mocht er wel geduld, onderwerping, vreugde, vrede, leven, kennis, enzovoorts, bijgevoegd hebben, want de gelovige is op al die dingen zeer gesteld en het zijn ook de dingen des Geestes.

Nu zegt de apostel: "Met het gemoed dien ik zelfde Wet Gods," waarmede hij niet bedoelt de zedelijke Wet, maar de Wet des geloofs of des Evangeliums, hetgeen hij verklaart wanneer hij zegt: "God is mijn Getuige, Wien ik dien met mijn geest in het Evangelie van Christus"; Rom. 1:9.

Het dienen onder de Wet is de dienst in de oudheid der letter, maar Paulus diende in nieuwigheid des Geestes, Rom. 7:6. Ik geloof inderdaad, dat de Heilige Geest door de inplanting der genade en door zijn werkingen op die genade, de enige werkmeester is van alle Godsdienst, die door Christus voor God aangenaam is ook Paulus geeft dit te kennen als hij zegt: "Ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen, doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is"; 1 Kor. 15:10. Paulus' werk en dienst werden door genade uitgevoerd, terwijl de Geest der genade de uitwerkende en bewegende oorzaak was van Paulus gehele dienst. De Geest bereidt het hart en verwekt de vrucht der lippen. Door het geloof sprak Paulus, evenals het Evangelie: *ja en amen*. De liefde van Christus drong hem, de kracht des Geestes versterkte hem, de hoop bemoedigde hem, lijdzaamheid droeg het dagelijks kruis en de levendmakende Geest gaf hem al zijn ijver, leven, waakzaamheid en beweging. Daarom betuigt ook de apostel, dat de drie voornaamste werkmeesters in de zielen der heiligen, geloof, hoop en liefde zijn. "Zonder ophouden gedenkende uw werk des geloofs, uwen arbeid der liefde en de lijdzaamheid der hoop, door onze Heere Jezus Christus"; 1 Thess. 1:3. En wederom: "God is niet onrechtvaardig, dat Hij uw werk en de arbeid der liefde zou vergeten, die gij Zijn Naam hebt bewezen"; Hebr. 6:10. Daaruit nu mogen wij gerust besluiten, dat alle werk zonder geloof een dood werk is, dat alle werk zonder geloof een dood werk is, dat alle arbeid zonder liefde, verloren arbeid en lijdzaamheid zonder hoop niet de lijdzaamheid van Christus is.

Nog eens: Paulus zegt: "Ik heb een behagen in de Wet Gods naar de inwendige mens"; Rom. 7:22. Door de inwendige mens verstaat hij de gehele nieuwe mens door genade in het hart geschapen en de liefde als het edelste deel er van, zijnde de ziel en het hart van alle overige genadegaven. Deze liefde verblijdt zich in het Evangelie van Christus. Er kan geen rechte blijdschap zijn waar geen liefde is, hetgeen Paulus zelf ergens verklaart, zeggende: "De liefde verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid." Hier wordt de liefde van de nieuwe mens waarlijk *liefde* genoemd en de blijdschap der liefde wordt hier *verlustiging* genoemd. Daardoor verklaart zich ook de Wet van Paulus, genaamd de waarheid. Paulus zegt niet: "Ik verheug mij omdat het waar is"; maar hij zegt, *dat die liefde, die waarlijk de liefde Gods is, zich in Gods waarheid verheugt*. En als er ooit een evangelist in de wereld was, dan was Paulus het.

Neem het nu in een woord alzo: De Geest des levens, des geloofs, en van een gezond gemoed maakt mij bekwaam tot den dienst Gods en de liefde des Geestes in mij verheugt zich in het heerlijk Evangelie van Christus en verlustigt zich er in. Maar mijn verdorven genegenheden vinden geen weide, noch liefde tot deze dingen. Al die genegenheden gaan uit en zoeken bevrediging in de vergankelijke lusten des vleses, die tegen God zijnde, de wegen des HEEREN zoeken te verderven omdat zij de zonde liefhebben en alzo vijandschap zijn tegen God. Deze zijn niet in de dienst van God te gebruiken en dit kan er ook niet van verwacht worden, want indien dat zo was, het zou slechts eigenwillige nederigheid en eigenwillige Godsdienst zijn. "Leg af de oude mens, die verdorven wordt door de verdorvenheid der verleiding"; Ef. 4:22. Merk er op: de verdorven genegenheden zijn het leven der zonde in de mens, want men leeft in hetgeen men liefheeft en waar men behagen in heeft. Maar de liefde Gods in Christus Jezus onttroont de afgoden der verdorven liefde en brengt onze verdorvenheden ten onder, zij verlevendigt de ziel en maakt ze Gode levend. Dit nu wordt *genoemd de dood der verdorven genegenheden* en van alles waarop die genegenheden azen en verliefd zijn. "Die van Christus zijn hebben het vlees gekruisigd met de bewegingen en begeerlijkheden"; Gal. 5:24. En deze kruisiging is een dagelijkse doding, 1 Kor. 15:31.

Geliefde vaarwel,

De kolendrager

Doch ik zie een andere wet in mijn leden, die strijd voert tegen de wet mijns gemoeds.

Romeinen 7 : 23.

Zeer beminde en getrouwe broeder in de Heere Jezus Christus, die de Zoon is des Vaders, in geloof en waarheid.

Onlangs ben ik tot enige zekerheid geraakt tot voldoening van mijzelf, over deze wet in Paulus' leden, en de natuur van zijn strijd. Ik zend dus hier de uitslag van mijn verborgen gedachten in aantekeningen, korte uitdrukkingen en stukken bijeengebracht aan mijn eerwaarden en zeer beminde vriend en medearbeider.

In oude tijden was het waar, en het is tegenwoordig nog waar, "dat de liefde uit God is." 1 Joh. 4:17. En Hij, die liefheeft is een deelgenoot van het onverderfelijk zaad, dat voor eeuwig leeft en blijft. 1 Petrus 4 : 23. "Die uit God geboren is, zondigt niet, want Zijn zaad blijft in hem." 1 Joh. 3:9. Dit, mijn geliefde vriend, is de liefde die nooit vergaat. 1 Kor. 13 : 8. Zij gaat met ieder kind Gods ten hemel in, en wordt uitdrukkelijk *de liefde Gods* genoemd, in tegenstelling van alle andere liefde, en, "is uitgestort in onze harten; door de Heilige Geest, Die ons is gegeven." Rom. 5:5. Dit is dat heilige zaad; dat de wet Gods liefheeft en doet zoals de Heere zegt: "Gij zult liefhebben den Heere uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel en met al uw krachten, en uw naaste als uzelf. Aan deze twee geboden, hangt de ganse wet." Matth. 22:37. Deze wet was, in wezen gemaakt met Adam, en de liefde door deze wet geëist was in Adam uitgestort, terwijl God hem onder deze wet plaatste.

Nu wordt ons door Paulus geleerd, dat deze wet *geestelijk* is, dat zij de ziel en al haar vermogens doortrekt, zoals onze Zaligmaker aantoon. Daarom moest Adam iets geestelijks in zich hebben, of hij kon nooit met die geestelijke, wet op één lijn staan. "Want wij weten dat de wet geestelijk is, maar ik ben vleeselijk, verkocht onder de zonde", zegt Paulus. Hier komt nu de ongelijkheid die er tussen de wet en de natuurlijke mens bestaat, duidelijk aan het licht.

Maar dit was het geval niet met Adam in de staat der onschuld, want hij had het beeld Gods in zich, en Johannes zegt ons: "God is liefde" en Gods beeld in Adam was liefde, en niets anders dan dat. Johannes zegt: "God is licht," en dat is Hetzelfde als liefde want "Hij, die zijn broeder lief heeft, blijft in het licht." "God maakt de mens oprecht," zegt Salomo, en hij voegt erbij: "De oprechten hebben u lief," Hoogl. 1 : 4.

- Gods beeld bestaat in kennis, Kolos. 3, : 10. "Een iegelijk die lief heeft is uit God geboren, en kent God." 1 Joh. 4 : 7.
- Gods beeld bestaat in gerechtigheid, en liefde is de vervulling der wet, welke wet te gehoorzamen, onze gerechtigheid uitmaakt. Deut. 6 : 25.
- Gods beeld bestaat in ware heiligheid, Eféze 4 : 24. En de Heiligen worden "heilig en onberispelijk voor Hem gemaakt, in de liefde." Eféze 1 : 4.

Daar nu de mens, met het beeld Gods in zich, werd geschapen, moet het beeld Gods iets zijn, dat van de mens onderscheiden is, want na het verliezen van Gods beeld, was Adam nog een mens. Toen God de adem des levens in Adam blies, kwam de Heilige Geest in hem, schiep zijn ziel, maakte zijn lichaam levend en gaf hem leven. "De Geest Gods heeft mij gemaakt, en de adem des Almachtigen heeft mij levendig gemaakt," Job 33 : 4. De Heilige Geest Gods versierde, toen Hij in Adam kwam, en zijn ziel binnen in hem formeerde, al de vermogens dier ziel met *Zijn Goddelijke liefde*. Aan die liefde heeft ieder die onder die wet aan Adam gegeven verkeert nog steeds behoefte. De Geest versierde niet alleen ieder vermogen van Adams ziel met liefde, maar stortte hem die ook in als zijn gerechtigheid, zijn kleet en zijn kroon. Toen dit verloren was, wordt er van hem gezegd *dat hij naakt was*, niet zozeer naar het lichaam, want dat was hij tevoren ook, maar naar zijn ziel. Dit is nu, tot op dit ogenblik nog

het geval met alle Adamskinderen, want Christus verklaart, *dat zij blind en naakt zijn*. Openb. 3:17. Toen Adam, verleid zijnde, 1 Tim. 2 : 14 , door de banden der wet heen brak die naar zijn oordeel niet goed waren, verliet hem zijn betere kennis, en geweten, de Heilige Geest en Zijn Goddelijke liefde. God nam Zijn geest weer tot zich en Adam stierf. Job. 34 :14. Gezondigd hebbende, namen vijandschap en haat jegens God zijn hart in bezit, zodat hij van die ellende vervuld werd. Het woord Gods zegt dat deze Goddelijke liefde in drie dingen bestaat.

- (1) Wordt zij genoemd, de band der volmaaktheid. Kolos. 3 : 14. Hij was de band der vereniging tussen God en Adam, terwijl al hun gemeenschap daarop was gegrond. Maar toen Adam's hart door vijandschap was bevangen, was deze vereniging verbroken, God had geen behagen meer in de mens, en het gemoed des mensen was vijandschap tegen God. En God Zelf vraagt: "Kunnen twee te samen wandelen, tenzij zij bijeen gekomen zijn"? Amos 3:3 Adam gaf onmiddellijk getuigenis van deze scheiding; want zodra hij de stem van God in de hof hoorde, vluchtte hij van Hem weg en verborg zich. Hij beminde de duisternis, en haatte het licht van Gods aangezicht. Hij begeerde geen vereniging of gemeenschap meer met God, en vluchtte weg om er aan te ontkomen.
- (2) Ik heb tevoren opgemerkt, dat Gods liefde in Adam het beeld Gods in zijn ziel was even als zijn kleed der gerechtigheid. Vandaar dat Adam zichzelf naakt gevoelde, toen hij die verloor, en dadelijk een begin maakte, om iets anders samen te stellen in plaats van het verlorene. Hij maakte een kleed van bladeren, daarmee een droevig voorbeeld aan al zijn kinderen gevende, die tot op deze dag zijn voetstappen nawandelen, door zichzelf te bedekken met een kleed, dat niet is uit de Geest Gods. Jes. 30: 1.
- (3) De liefde, volgens de Schrift, is de weg Gods, en een weg die alle andere overtreft. Daarom noemt Paulus de liefde de uitnemendste weg. 1 Kor. 12 : 31 en verklaart dat alle gaven, kennis, talen, en het geloof der wonderen, niets dan geraas en geklank zijn zonder de ware liefde. In den beginne waren onze eerste ouders in volkomen geluk en volmaakte vrijheid zeer gesteld op die uitnemende weg. En ik heb dikwijls opgemerkt dat die *weg*, in het enkelvoud, en niet wegen, in het meervoud, dikwijls voorkomt in de klachten Gods over deze zaak. "De aarde was alzo verdorven voor God, en de aarde was vervuld met geweld. En God zag de aarde aan, en ziet, zij was verdorven, want alle vlees had zijn weg verdorven op de aarde," Gen. 6 : 11 :12. (Engelse vertaling)

Nu zal ik aantonen, wat verdorvenheid is. De overtreding door Adam, van de wet Gods, bracht het vonnis der wet, namelijk de dood in zijn consciëntie. Zodra dit had plaats gevonden, nam de Satan de gelegenheid waar, om Adams gemoed met zijn eigene helse vijandschap tegen God te vervullen. Dit was voor zijn satanische wijsheid geen moeilijk werk, ziende, dat de Heilige Geest en Zijn Goddelijke liefde weg waren, en dat Adams gemoed vleselijk was geworden door de zonde en daardoor een geschikte prooi voor hem, om er zijn wanhopige vijandschap in te zaaien. Het beeld Gods in Adam, wordt uitdrukkelijk de "*heerlijkheid Gods*" genoemd. "De man is het beeld en de heerlijkheid Gods, maar de vrouw is de heerlijkheid des mans", 1 Kor. 11: 7. Daar deze heerlijkheid Gods door de zonde verloren is, wordt van allen gezegd dat zij die derven (missen). "Allen hebben gezondigd en derven de heerlijkheid Gods", Rom. 3: 23. In plaats dat Gods heerlijkheid op ons is, zijn wij door de zonde, zeer onteerd geworden. En in plaats van Gods beeld te bezitten, dat geestelijk was, en de wet Gods te betrachten, die ook geestelijk is, zegt de Apostel, *dat wij vleselijk zijn, verkocht onder de zonde*. Rom. 7: 14 Deze ongelijkvormigheid tussen een geestelijke wet en een vleselijk mens, verkocht onder de zonde, is genoeg openbaar. Gods liefde door de Geest, in Adam, plaatste hem op één lijn met deze geestelijke wet Gods. Maar toen dit beeld of deze liefde Gods verloren was, ontstond de ongelijkvormigheid tussen de wet en de mens. De zuiverste natuurlijke genegenheden ter wereld die ooit in een ziel

ontstaan kunnen, zijn niet meer bij machte om één enkele daad van gehoorzaamheid. uit te werken ten opzichte van het eerste en grote gebod van de wet der zeden. Want daar de wet geestelijk is, kunnen natuurlijke genegenheden die nooit bereiken. De Heilige Geest in Adam, Die zijn ziel beklede en versierde met Goddelijke liefde, zette hem op één lijn met de wet Gods, en mogen wij op het gezag van een apostel afgaan, dan kan niets minder de wet vervullen, dan, "de liefde Gods, in onze harten uitgestort, door de Heilige Geest, Die ons is gegeven." Rom. 5: 5. Want zo zegt hij: "Opdat de rechtvaardigheid der wet *vervuld* worde, in ons, die niet naar het vlees. wandelen, maar naar den Geest." Rom. 8: 4. Met dit *vervullend beginsel* bedoelt Paulus de toegerekende gerechtigheid van Christus niet, want dat is buiten ons, en niet in ons, en daarvan wordt gezegd, dat zij ons wordt toegerekend, maar niet dat zij in ons wordt uitgestort. Door dit vervullend beginsel bedoelt hij de liefde Gods in het hart. "De liefde is, zegt hij, de vervulling der wet." Rom. 13: 10. Nu, dit wordt niet door ons gedaan, maar God geeft die in ons. Deze liefde is het beeld Gods in Zijn Heiligen. En iedere ontdekking van Gods liefde tot ons, ontsteekt de ziel in nieuwe liefde tot God. Wat door Paulus genoemd wordt: *een verandering naar hetzelfde beeld van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.* 2 Kor. 3: 28.

De apostel Paulus, wanneer hij Christus tegenover Adam stelt, als de twee verbondshoofden, en de hoofden van twee verschillende families, spreekt het ook niet tegen wat ik van Adam gezegd heb. Het is hoogst noodzakelijk de Schepper van het schepsel te onderscheiden. Men moet ook onderscheid maken tussen Adam en de hemelse wet, tussen de dood door Adam en de levendmakende Geest. Paulus zelf maakt in het 15de hoofdstuk van 1 Korinthe niet eens gewag van het beeld Gods in Adam, noch van Adams staan in het beeld Gods. Hij begint bij Adams val. "Door één mens is de dood in de wereld gekomen; en alzo is ook de opstanding der doden door één Mens; want zoals zij allen in Adam sterven, zullen zij ook door Christus levendig gemaakt worden." Dan komt Paulus tot de schepping van Adam. "Zoals geschreven is, de eerste mens Adam, is gemaakt tot een levende ziel, de laatste Adam tot één levendigmakende Geest. Hier wordt niet gesproken van het beeld Gods in Adam, maar er wordt gezegd dat hij gemaakt is tot *een levende ziel*. Deze ziel had Adam nog ná de val, want de ziel is het leven van het lichaam, het lichaam zonder de ziel dood zijnde.

Nu, de ziel van Paulus leefde zonder de wet, totdat het gebod kwam. Want hoewel het vonnis over Adam was uitgesproken, en daar de zonde in zijn consciëntie in ging, werd en is het vonnis daarom nog niet, tenvolle ten uitvoer gelegd. Want God zegt: "De ziel die zondigt, die zal sterven." Hetwelk bewijst dat de uitvoering van het doodvonnis nog te komen staat. Wat meer zegt, dat Paulus, Adam als een levende ziel, tegenover de laatste Adam stelt, als *een levendigmakende Geest*, toont aan dat *Paulus' tegenstelling*¹ was tussen Adam als dood, en de levendmakende Geest, als het leven gevende. Want zolang de Geest Gods, de liefde Gods en het leven Gods in Adam bleef, was er geen plaats voor de levendmakende Geest, om het leven te vernieuwen; omdat het eerste leven niet verloren was. Maar toen de dood ingang kreeg, en de mens ontbloot werd van het leven Gods, en veroordeeld was, door de onwetendheid die in hem was, Eféze 6: 18, - maar niet eerder - was er behoefte aan leven en onsterfelijkheid door Christus gewrocht. En als Paulus, Adam een *natuurlijk hoofd* noemt, kan hij slechts bedoelen, dat hij de vader is van alle vlees. Zulke vaders zijn slechts "de vaders onzes vleses", Hebr. 12: 9. Immers de ene ziel genereert de andere niet, want God is de Vader der geesten. "God heeft uit één bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt, om op de gehelen aardbodem te wonen." Hand. 17:26. Hier is één bloed gemaakt, en uit dat bloed in Adam, is alle vlees ontstaan. Maar iedere ziel onder de hemel is een bijzonder werk van Gods schepping, en daarom worden zij genoemd: "De zielen die God gemaakt heeft." Jes. 57 : 16. Hier is één bloed, en wel opeens gemaakt; en daaruit ontspruit alle vlees; "uit de wil des vleses en uit de wil des mans geboren". Joh. 1 : 13. Maar iedere ziel wordt niet uit één of opeens gemaakt, maar in opvolging, en zijn Gods werk. Elke ziel vereist een

¹ Huntington maakt in deze passage onderscheid tussen de gevallen Adam als gesteld tegenover Christus; en Adam in de staat der rechtheid als type van Christus.

scheppende kracht. God is er de Maker en de Vader van, en niet de mens, want Paulus noemt God *de Vader der geesten*, en niet de mensen. Jesaja noemt God de *Maker der zielen*, hetwelk bewijst dat de mensen er de samenstellers niet van zijn. In al deze dingen maakt Paulus nooit gewag van het *beeld Gods* in Adam, maar van het beeld dat hij ná de val verkreeg, en van dát beeld alleen, hetwelk hij aanhaalt tot troost der Heiligen, zeggende: "En zo als wij het beeld des aardsen gedragen hebben, also zullen wij ook het beeld des hemelsen dragen."

Uit dit alles blijkt duidelijk dat het beeld Gods iets is, van de mens onderscheiden. God spreekt er over als Zijn eigendom, het draagt altijd Zijn naam, laat het zijn wat het zij of in wien het is: het wordt genoemd: "Gods beeld," Gen. 1: 27; "Gods gelijkenis" Gen. 1: 26. Het wordt genoemd: "De gelijkenis Gods", Jak. 3 : 9. Het wordt genoemd: "De heerlijkheid Gods", 1 Kor. 11 : 7. Rom. 3: 23. "De liefde waarin dit beeld bestaat, wordt gezegd, "van God te zijn." 1 Joh. 4: 7. "Het is het zaad van God in de mens," 1 Joh. 3: 9. Deze liefde wordt weliswaar door de apostel Petrus *natuur* genoemd, maar dan eigent de oneindige Godheid zich die toe, waarom zij de *Goddelijke natuur* genoemd wordt. 2 Petrus 1 : 4. Ook wordt ze genoemd, liefde die nooit vergaat, hebbende de onvergankelijke levende en eeuwige God tot bron, en daarom, "het onvergankelijke zaad, dat eeuwig leeft en eeuwig blijft, 1 Petrus 1 : 23. Nu, Paulus zegt, dat Adam het voorbeeld (Engels: figuur of type) "was van Hem die komen zou, Rom. 5 : 14. Wel, indien het beeld Gods in Adam, niet Goddelijk of geestelijk was, was hij geen *type* van de levendigmakende Geest (de Tweede Adam), niet meer dan ik het ben.

Nu zal ik mijn onderwerp weer vervolgen. Adam was gemaakt naar Gods beeld, en dat bestond in inwendige heerlijkheid en het kleed der gerechtigheid, totdat hij die verloor en naakt werd. Dit was Gods heerlijkheid in Adam, die hij door de zonde moest missen. Zij was in Adam, de band der volmaaktheid, welke band van eenheid door de zonde werd losgemaakt, zodat de zonde scheiding maakte tussen God en hem. De liefde is en was altijd de uitnemendste weg, maar toen de mens verdorven werd, verdierf alle vlees zijn weg. De duivel maakte het gemoed van de mens vleselijk en vervulde dat met zijn helse vijandschap tegen God. En deze vijandschap, het eigen zaad des duivels in de mens zijnde, wordt de mens daarom *het zaad der slang genoemd* die met de gemeente en haar zaad in vijandschap leeft. Zij worden genoemd, *slangen, een addereengebroedsel, en kinderen des duivels*, om de vijandschap die de duivel de mens ingestort heeft. Deze vijandschap is het beeld van satan dat God veracht, Ps. 73 : 50. Naar dat beeld gewon Adam een zoon, Gen. 5 : 3, ja al zijn zonen. Want alle uitverkorenen, hebben, zowel als de anderen, het beeld des aardsen Adams gedragen. 1 Kor. 15 : 49.

Hieruit besluit ik nu, dat het beeld van God in de mens toen hij geschapen werd, uit *liefde* bestond. Want het beeld van de satan in de gevallen mens is *vijandschap* tegen God en haat jegens Hem. Dit wordt zelfs door de wet bevestigd; want de wet beschrijft de karakters van de mens als liefhebbers en haters Gods. "Doende barmhartigheid aan duizenden dergenen die mij liefhebben, en Mijn geboden onderhouden. Bezoekende de ongerechtigheid der vaders aan de kinderen, in het derde en in het vierde lid dergenen die Mij haten," Exod. 20 : 5-6. De zedelijke wet weet van geen andere karakters dan van deze twee; het beschrijft geen andere, en beloont geen andere. De Heilige zullen het beeld van den hemelsen Adam dragen, en de zondaars dat van de aardse Adam, dat in de grote dag door God zal veracht worden, omdat zulke zielen Hem veracht hebben. Hij zal barmhartig zijn dengenen die Hem liefhebben, en hen Zijn eeuwige liefde tot hen in Christus Jezus doen genieten. Dit zijn de ware grondregels waaraan Mozes zich in al zijn geschriften houdt. "Weet dan, dat de Heere uw God die God is, die getrouwe God, die het verbond en de weldadigheid houdt, dien die Hem liefhebben en Zijn geboden onderhouden, tot in duizend geslachten; en vergeldt hun die Hem haten in het aangezicht, om hen ten onder te brengen. Hij zal niet traag zijn voor hen die Hem haten; Hij zal het hen in hun aangezicht vergelden." Deut. 7 : 9-10. Dat was het karakter van de Joden in Christus tijd. Zij zagen en haatten beide Christus en Zijn Vader. "En de toorn is over hen gekomen, ten einde toe."

Deze vijandschap of haat tegen God heeft zijn oorsprong in de Satan, en door die haat werd hij gedreven om Adam en zijn gehele geslacht te verderven. Toen Adam dit in zijn hart gevoelde, vluchtte hij van God af. Toen Kaïn door die geest werd bezielde, werd hij de moordenaar van zijn broer. Dit beginsel op zichzelf is niet minder dan moord in de kiem, hetzij het werkt in de Heiligen of in de zondaar. Wat men niet alleen zien kan in Kaïn en Lamech, Gen. 4 : 23; maar ook in Salomo, die in een aanval van jalouse woede, Jerobeam zocht te doden, en door zodanig te handelen, het voornemen en de belofte Gods aan Jerobeam gedaan, zocht te verijdelen. 1 Kon. 11 : 40: Hieruit blijkt dat deze vijandschap het zaad van de duivel in de mens is, en dat de mens daarom het *zaad der slang* genoemd wordt. Het is dus satans eigen beeld, dat hij in het gemoed van Adam instortte. Naar dat beeld en die gelijkenis gewon Adam zijn kinderen, en daarom wordt dit ook *het beeld van de aardse Adam* in alle mensen genoemd.

De Heilige Geest met Zijn leven en liefde, van Adam gescheiden zijnde; en de vleselijke vijandschap bij hem zijn intrek genomen hebbende, was er in Adam niets dan natuurlijke genegenheden overgebleven, en die laatste werden door de duivel verder bedorven en in duizenden kanalen van ongerechtigheid geleid. Nooit echter kunnen die in het rechte kanaal uitlopen, zoals duidelijk blijkt uit de woorden van onze Heere Jezus. Christus. "Welgelukzalig is de mens, die naar Mij hoort, dagelijks wakende aan Mijn poorten, wakende aan de posten, Mijner deuren. Want die Mij vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van den Heere. Maar die tegen Mij zondigt, doet zijn ziel geweld aan; allen die Mij haten hebben de dood lief." Spreuken 8:34-36. Hier hebben wij nu de haat des mensen, en het Voorwerp van zijn haat - dat God is, - beschreven. Wij hebben ook aangetoond wat de mens lieft, en het voorwerp van zijn liefde, namelijk de (geestelijke) dood. Die getuigenis nu is waar van ieder natuurlijk mens in de wereld; hij zij dan een Farizeeër of openbare goddeloze. Hij heeft de wereld lief, waarin de zonde en de dood heerst. Hij bemint de zonde die de dood tot bezoldiging heeft. Hij bemint de schatten van deze aarde, die in de dood eindigen. Hij houdt veel van een vorm van Godsdienst, opgemaakt door hen die dood zijn in zonden en misdaden, want hij ziet nergens heerlijkheid in, dan in zijn dode werken. En mocht hij soms een belijder van het Evangelie zijn, en blinken als een ster van de eerste grote, dat verandert niets aan de zaak. Blijft hij toch in zijn natuurstaat, dan heeft hij de dood lief, en niets anders, want de mens derft het leven Gods. Eféze 4:18. Hij haat het leven uit God, hij schuwt het, het is hem een vreemde zaak, hij heeft er een tegenzin in. Zijn eetlust is bedorven, en hij kan de dingen die uit God zijn, niet proeven. Hij lust alleen natuurlijke spijs. Hij haat God, en heeft de dood lief. Hem bevalt niets dan wettische predikaties, die de bediening des doods zijn. Maar is zijn hoofd soms verlicht door het Evangelie, dan heeft hij wel de letter, maar niet de Geest lief. Hij houdt slechts van die belijders, die de naam hebben dat zij leven, en nochtans dood zijn. Geen leraars bevallen hem, dan de zonen des doods, de bedienaars van de letter. Hij is slechts in zijn element in de vergadering der doden. Spr. 2,1 : 16. En als dit nu de liefde van de gevallen mens is, en het voorwerp van zijn liefde, *de dood*, waar wordt dan die deugd gevonden, waarvan in de tegenwoordige tijd zoveel ophef gemaakt wordt?

Adam verloor door zijn val de Heilige Geest, die zijn ziel formeerde en hem levendig maakte. Hij verloor de liefde Gods, die Gods beeld is. En hij verloor het leven Gods, dat steeds met de liefde samen gaat. Men zal ook nooit het leven Gods terugvinden, tenzij het harte besneden wordt, "om God van ganser harte en van ganser ziele lief te hebben." Deut. 30:6. Toen de Geest hem verliet *werd hij vleselijk verkocht onder de zonde*. Toen de liefde hem verliet werd zijn vleselijk gemoed, vijandschap tegen God, en kon zich Gods wet niet meer onderwerpen, omdat juist die wet, liefde eist. En toen het Goddelijke leven hem verliet, greep de dood hem aan, terwijl alles wat hij voortaan beminde, de dood in zich omdroeg. "Allen die Mij haten, hebben de dood lief." Dat is nu onze 'deugd, onze gehoorzaamheid' aan de geestelijke wet Gods. Alle gehoorzaamheid waarop onze bedorven natuur kan roemen, is haat en vijandschap tegen God. "Zij hebben beide Mij en mijnen Vader gehaat" zegt Christus. En "zij zijn hatelijk en elkander hatende" zegt Paulus, Titus 3 : 3.

Ons bederf dagtekent van Adams val. De oude mens heeft ons van de oorspronkelijke onschuld los gemaakt, om die te onderscheiden van de genade van Christus, die wij ontvangen uit de volheid van de Tweede Adam, de Heere des hemels. Zijn menswording wordt *iets nieuws* genoemd, Jer. 31 : 22 en Zijn verbond een *nieuw verbond*. Zo wordt ook Zijn genade, de *nieuwe mens* genoemd, hoewel in zekere zin de nieuwe mens ouder is dan de oude mens, want de genade van God in onze wedergeboorte ten toon gespreid, is "van eeuwigheid tot eeuwigheid over degenen die Hem vrezen." Ps. 103:17. Maar, naar de orde des tijds, is de zonde de oude mens; want wij waren dienstknechten der zonde, vóór wij ooit deelgenoten der genade waren.

Verdorven genegenheden, en niets anders vormen die wet in Paulus' leden, die strijd voerde tegen de wet zijns gemoeds.

"Leg af den ouden mens, die verdorven wordt, door de verdorvenheid der verleiding." Eféze 4 : 22. Hier is deze verdorven liefde, genegenheid, begeerte en lusten; het vleselijk gemoed vervullende met allerlei inbeeldingen, met liefde en vermaak tot de zonde, de hoogste veiligheid en het uiterste genoegens belovende, en zo bedriegelijk als de duivel zelf, de zielen blootstellende aan Gods heilig ongenoegen, aan naaktheid, schande, ongenade en ellende. Deze verdorven genegenheden brachten sommige van Paulus' vrienden ertoe om rijkdom na te jagen, zichzelf daarin veel geluk en eer belovende, totdat zij van het geloof waren afgeweken en zichzelf met vele smarten doorstaken. 1 Tim. 6 : 10. Deze bedrieglijke lusten brachten er David toe, zich in te beelden, dat als hij om Uria zond, en hem, dronken maakte, hij gelegenheid zou hebben, om bij zijn vrouw te slapen, en dat dit dan beide de zonde en de schande van David zou bedekken. Maar juist deze bedrieglijke lusten bedrogen hem. De duivel is een kunstige vogelaar, en onze verdorven genegenheden zijn zijne strikken, vallen, netten en garen. "Maar die van Christus zijn, hebben het vleest, gekruisigd met de bewegingen en begeerlijkheden." Gal. 5 : 24. Dit is de wet in de leden: vleselijke begeerlijkheid, neiging, liefde en bewondering, vol zijnde van vleselijke bekoringen, met verder de uitvoering van dergelijke dingen. En dit noemt Paulus: *de bewegingen en de begeerlijkheden des vleses*. Veel en verscheiden, ontelbaar zelfs zijn de voorwerpen van de verdorven genegenheden van de mensen, maar dit weet ik, dat zij zelden in een recht kanaal uitlopen. Want als zij binnen de perken blijven, worden zij *natuurlijke bewegingen* genoemd, hetgeen de beste naam is die zij dragen. En als God ze aan de mensen bekend maakt, kunnen zij zien, dat zij bij zichzelf zijn als de beesten, Pred. 3: 13. Want dezelfde dingen zijn bij het geslacht der dieren te vinden. Zelfs onze *natuurlijke genegenheden* leveren het bewijs, dat zij een strik voor ons kunnen zijn, zoals bleek in Lot's vrouw, die naar haar achtergebleven kinderen omzag totdat zij zichzelf verloor. Dit was ook het geval met de man, op het Evangeliefest genodigd, die een vrouw had getrouwd en niet komen kon, en op deze wijze het bruiloftsavondmaal miste.

- Soms overtreffen deze verdorven genegenheden, die van het ganse dierlijk geslacht, zoals het geval was met menig een die de steden van de vlakte (bij Sodom) bewoonden en vele anderen, zoals Paulus aanhaalt: "Daarom heeft God hen overgegeven in een verkeerde zin; want ook hun vrouwen hebben het natuurlijk gebruik veranderd in het gebruik tegen natuur; en insgelijks de mannen," enz. Rom. 1: 26-27. Veel zijn de voorwerpen waarop de verdorven genegenheden malen, maar dat is zeker, dat de dood in elk voorwerp gevonden wordt. "Allen die Mij haten, hebben de dood lief," zegt God, en wij weten dat de wereld het hare liefheeft.
- Soms hebben zij alleen zin in wellustigheden; "Liefhebbers der wellusten, meer dan liefhebbers Gods." 2 Tim. 3: 4.
- Soms brengen zij de zondaar tot zelfbewondering. Het eigen IK is de grote afgod, daarom lezen wij: "De mensen zullen zijn liefhebbers van zichzelf." 2 Tim. 3 : 2.
- In anderen, zijn zij gezet op geld, terwijl zij de laagste middelen gebruiken om dat te verkrijgen. "De geldgierigheid is de wortel van alle kwaad." 1 Tim: 6: 10.

- De Joodse Farizeeërs waren gesteld op de toejuicing der mensen, en daardoor werden zij aangezet om te handelen tegen licht, kennis, recht en de duidelijkste overtuiging; want hoewel zij in hun consciëntie overtuigd waren, dat Christus de Messias was, handelden zij juist andersom. "Ook geloofden vele van de Overpriesters in Hem, maar om der Farizeeën wil, beleden zij het niet, opdat zij niet uit de Synagoge zouden geworpen worden, want zij hadden de eer der mensen liever dan de ere Gods." Joh. 12: 42-43. "Wie mij belijden zal voor de mensen", zegt Christus", dien zal Ik ook belijden voor de engelen Gods." En het geloof van zulke belijders, zal bevonden worden tot lof en eer en heerlijkheid bij de verschijning van Jezus Christus. 1 Petrus 1: 7.

Deze dingen echter worden door de verdorven bewegingen niet geacht. Zij hebben geen smaak in de dingen van Christus, maar zij hebben de eer der mensen liever dan de ere Gods. Ja, zulken hebben de duivel liever dan God, want, "God is Licht" en de duivel is duisternis. "En dit is het oordeel, dat het Licht in de wereld is gekomen, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het Licht, omdat haar werken boos waren." Joh. 3:19. Hier zien we de voorwerpen waarop de gedegenheden gezet zijn. Zij hebben de dood lief, zij hebben de eer der mensen liever dan de ere Gods en beminnen meer de duisternis dan het licht. Zij beminnen de vooraan zittingen in de maaltijden, de begroetingen op de markten en dat zij *Rabbi, Rabbi* genoemd worden. Aan deze 'wet' waren al die mensen onderworpen, daar bleven zij bij, die gehoorzaamden zij, want zij hadden geen ander verlangen in zich; zoals Christus verklaart. "Maar ik ken u, dat gij de liefde Gods niet in u hebt blijvende". Joh. 5: 42. Daar nu in al de boven beschreven voorwerpen de dood is, waarop de verdorven genegenheden gesteld zijn, wordt het bevestigd wat de zaligmaker zegt: "Allen die, Mij haten, hebben de dood lief".

Deze wet in de leden, of deze verdorven genegenheden kunnen de wet Gods niet, onderworpen zijn.

Zij kunnen de dingen Gods niet proeven, zij zijn, in vijandschap met God, Zijn Geest en Zijn genade. Zij kunnen ook nooit genegenheid hebben, zich verlustigen, verlegen zijn om en trachten naar iets, behalve naar de opvolging en de vervulling der vleselijke begeerlijkheden. Al de bewegingen die 'wet' zijn ten kwade, en tot niets anders. Hoe kan het ook anders, daar het niet de wet der zeden, noch de wet des geloofs, maar de wet der zonde is? En het zondige vlees wil die wet dienen en geen andere.

"Zo dan, ik zelve diene wel met de gemoed de wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde". Rom. 7 : 25. De apostel, geeft te kennen dat deze verdorven genegenheden, het hart en het leven van de oude mens zijn, want de zonde leeft niet dan in de verdorven liefde van de zondaar. Daarom zegt hij, *dat de oude mens verdorven wordt, door de begeerlijkheden der verleiding*. Trachten naar, begerende en zich verbeeldende al wat kwaad is, is het leven en het werk van deze wet. En het werk dat God ons bevolen heeft, om onder de zon te verrichten, bestaat *in het kruisigen van het vlees, met zijn bewegingen en begeerlijkheden*. Ongehoorzaamheid aan die wet der zonde, is dat wat de Heere *dagelijkse zelfverloochening* noemt, en dat bestaat in het kruis op te nemen en Hem te volgen. Voorraad te verzamelen voor het vlees door schatten op aarde te vergaderen, het lichaam vet te mesten, het te versieren en op te pronken om bewonderd te worden, valse inbeeldingen omtrent schepsels liefkozingen te maken, hoererij en overspel met onreinheid te plegen, en zoals Paulus het uitdrukt, *allerlei begeerlijkheid*, Rom. 7 : 8, te gevoelen, is het werk des vleses, door de wet der zonde te dienen; hetgeen zelfs in de ware Christenen voorkomt. Paulus zegt, *dat hij deze wet strijd zag voeren met de wet zijns gemoeds*. Zij werkt in de ogen, zegt Petrus, en vervult ze met overspel. 2 Petrus 2 : 14. Zij werkt in de oren, bij het horen van dwaze gesprekken; in de handen door ongeoorloofde vrijheid, en in de voeten om tot het kwade te lopen. Kwaad is haar natuurlijk element, alle leden tot dienaars van onreinheid en ongerechtigheid makende. Rom. 6: 19. Deze wet in de leden heeft tweeërlei uitwerksel, liefde en haat. Zij haat God en heeft de dood lief, want Paulus zegt: "Het vleselijk gemoed is vijandschap tegen God, Die liefde is." Daarom is zij aan de wet Gods niet onderworpen, die liefde beveelt. Het kan ook niet, omdat het natuurlijke genegenheden zijn, die door de zonde bedorven zijn geworden. Dit kan men zien in de koninklijke Psalmist, toen de wet in zijn leden, strijd voerde tegen de wet zijns gemoeds, en hem

onder de wet der zonde gevangen nam. In de gelijkenis van Nathan tot David gesproken, wordt de oude mens met zijn verleiding, *een wandelaar*, genoemd. Eerst werkte hij op het dak in Davids ogen ; toen werd het lam uitgekozen en thuis gebracht, om voor de wandelaar te worden gereedgemaakt. Voor de gelovigen is hij in zekeren zin maar een wandelaar, wie het niet geoorloofd is zich te laten zien als God en Zijn liefde tegenwoordig zijn. Maar voor de zondaar is hij een standvastige inwoner ja, de enige leraar en bestuurder. Davids val door die wet in zijn leden, wordt *een verachting* genoemd, beide van *God en Zijn wet*. "Waarom hebt gij het gebod des Heeren veracht, doende dat kwaad is, in Zijn ogen? Gij hebt Uria de Hethiter met de zwaard gedood en hebt voor u zijn vrouw genomen, en hem hebt gij door het zwaard der kinderen Ammons dood geslagen. Daarom zal het zwaard van uw huis niet wijken, omdat gij Mij veracht hebt, en de vrouw van Uria tot Uw vrouw genomen hebt." 2 Sam. 12:9-10. Hieruit blijkt duidelijk, dat het vleselijk gemoed en de wet der zonde vijandschap is tegen God, en liefde tot het kwaad. Dit was niet de enige keer dat David door zijn verdorven genegenheden werd gevangen genomen. Absalom schijnt één van de slechtste mensen geweest te zijn, een vijand beide van God en zijn vader, die niets schoons bezat, dan de gestalte van zijn persoon en het haar van zijn hoofd, en toch werd David zo niet getroffen, door het geweld aan zijn dochter Thamar gepleegd, noch door de moord van Amnon, op bevel van Absalom, als wél door de dood van Absalom, die afgesneden werd op heter daad, bij zijn verraad en opstand, beide tegen God en de koning. "Absalom, mijn zoon, mijn zoon, dat ik voor u gestorven ware." Wat is dit anders dan dwaze toegenegenheid? Waarvan Paulus zegt, dat zij moet gedood worden. 'Doodt dan uw leden, die op aarde zijn: hoererij, onreinheid en kwade begeerlijkheid,' enz. Kolos. 3:5. De liefde tot deze wereld en de wereldse dingen trokken Davids ziel soms tot zich, en schenen op dat ogenblik zijn gemoed eraan vast te lijmen. "Mijn ziel kleeft aan het stof, maak mij levendig naar uw woord." Ps. 119:25.

Op een andere tijd bevond hij, dat zijn verdorven genegenheden hem tot gierigheid aanspoorden, vandaar zijn bede: "Neig mijn hart tot Uw getuigenissen en niet tot gierigheid. Ps. 119:36. Welke uitwerking deze bede nu had vanbinnen, blijkt als hij later het gevaar daarvan inziende, zegt: "Als het vermogen aanwast, zet er uw hart niet op." Psalm 62:10. Er is niet één kracht of vermogen in de natuurlijke ziel, die het tegen de verdorven neigingen kan uithouden. Zij braken bij de Joodse wetgevers door tegen de consciëntie, tegen overtuiging en geloof, zoals wij alrede hebben aangemerkt; velen van hen, geloofden in Hem, maar beleden het niet, hebbende de eer der mensen liever dan de ere Gods. De mens mag willen en voornemen, zoals Paulus zegt: "Het willen is wel bij mij, maar goed te doen vind ik niet." Waarom? "Omdat het kwaad mij bij ligt." Welk kwaad? *Wel, een wet in mijn leden, die strijd voert tegen de wet mijns gemoeds. Met mijn gemoed dien ik de wet Gods, maar met mijn vlees de wet der zonde.* Deze wet zegeviert niet alleen over de, wil, maar ook over het gemoed van iedere natuurlijk mens. Daarom leest u: "Tevergeefs, opgeblazen zijnde, door het verstand des vleses." Kolos. 2: 18. Ja, zij heerst ook over het oordeel, zoals Christus zegt tot de Joden: "Gij oordeelt naar het vlees." Joh. 8 :15. En ik twijfel er zeer aan of niet deze verdorven genegenheden, de voornaamste bron van alle natuurlijke Godsdienst zijn. Sommigen mogen inderdaad door schrik en vreeze, en de verwijtingen van hun consciëntie voor een tijd tot de godsdienst gedreven worden, maar deze dingen nemen de wettische hoogmoed niet weg. De liefde tot eer en de toejuiching der mensen zijn de enige bronnen, die de vleselijke godsdienst in beweging houden, zoals de Heere van de Farizeeën getuigt: "Want al hun werken doen zij om van de mensen gezien te worden." Matth. 23: 5. Hieruit is het duidelijk dat de bedorven neigingen en de begeerlijkheden des vleses, sommige mensen zeer in de godsdienst doen ijveren, zoals dit het geval was met de Joodse Evangeliepredikers, die Paulus volgden: "Velen, die ene valse schijn naar het vlees willen aannemen, noodzaken u besneden te worden." Gal. 6 : 12. Hier hebben wij de begeerten van het hart van deze mensen en wat zij begeerden: een vertoning in het vlees. Waarvoor? Omdat de mensen die zouden zien. Het was om voor anderen wat te schijnen en opdat deze predikers in hun vlees mochten roemen, dat zij navolgers van de besnijdenis hadden ingewonnen, welke besnijdenis in het vlees is. Want deze arbeiders weten, dat de kinderen des vleses met zulke proselieten in hun schik zouden zijn, en er over roemen zouden dat zij zo ijverig waren

geweest en dat zij zo'n goed succes hadden. En ik geloof, dat deze dorst naar toejuiching van mensen, en naar de eer van een ander er sommigen in vroeger en latere tijd toe heeft aangezet, om zee en land te omreizen, om een Jodengenoot te maken; geen Jodengenoten voor God, maar voor zichzelf. En die gemaakt hebbende, zijn zij in Gods ogen tweemaal meer kinderen der hel, dan zijzelf zijn.

Het is opmerkelijk dat, welke naam de liefde Gods ook wordt toegekend, de wet der zonde dezelfde naam nabootst. Het verschil bestaat alleen in het aanhangsel. - Ik geloof dat de liefde Gods, door de Heilige Geest in het hart geopenbaard, de vervulling is van de zedelijke wet; én het doel Gods in de openbaarmaking van het evangelie, wordende dit laatste het *einde der wet* genoemd. "Het einde des gebods, is liefde uit een rein hart, en uit een goede consciëntie en uit een ongeveinsd geloof. 1 Tim. 1 : 5. Verdorven genegenheden, of een liefde tot de dood, tot duisternis en tot de eer van mensen, dragen dezelfde naam, en worden ook een *wet* genoemd, namelijk *de wet der zonde, de wet der zonde en des doods, en de wet in de leden*.

De liefde Gods wordt genoemd, de band der volmaaktheid, verenigende de zielen met God, met Christus, met de Heilige Geest, met het volk van God en met de engelen in de hemel. Ze is ook de band tussen de Koning der Heiligen en Zijn onderdanen, tussen het Lam en Zijn Bruid en tussen de Vader en Zijn huisgezin, die elke vereniging geheel en volmaakt maakt. Verdorven genegenheden zijn ook een band, alleen in de naam met het vorige overeenkomende, want zij worden genoemd, *de band der ongerechtigheid*. Welke band tussen Ananias en zijn vrouw zeer sterk was, die als huichelaars konden handelen, de Geest Gods verzochten, de gastvrijheid der Heiligen konden nabootsen en de Heilige Geest konden liegen, door een aanval om te leven te doen, op de inkomsten van de kerk, - zoals Gods volk deed, - toen zij van de prijs des lands een gedeelte inhielden, om voor zichzelf onafhankelijker te kunnen leven.

- De liefde Gods in het hart uitgestort, wordt genoemd, *de wortel der zaak*, door Job en wordt door de Apostel verklaard liefde te zijn. "Geworteld en gegrond in de liefde." Efése 3: 17.

Verdorven geneigdheden gaan onder dezelfde naam door. In de afgodendienaars worden zij genoemd; *een wortel die gal en alsem draagt*. Deut. 29: 18. Maar in de gierigaards worden zij geldgierigheid en een *wortel* van alle kwaal genoemd. 1 Tim. 6 : 10.

- De liefde is het onvergankelijke zaad door de Heilige Geest in het hart geplant, en is bedoeld om de dood te vernietigen, om de wettische gebondenheid te ontbinden en al de slaafse vrees en dienstbaarheid, waaronder de ziel door de bediening van de wet verkeert, weg te nemen. Ik bedoel die dienstbaarheid, die eigen is aan degenen die God dienen, - niet in de oefening der genade en dat met al de krachten der ziel - maar alleen lichamelijk; niet in nieuwigheid des Geestes, maar in de oudheid der letter, en dat niet met de kracht en het leven der Godzaligheid, maar alleen in de uiterlijke vorm. Maar de liefde Gods in zijn Heiligen is een levend beginsel dat de ziel, door de beteugelende kracht die in hen vloeit, opscherpt, aantrekt, aantrekt en dwingt, met een onoverwinnelijke zachtheid, om zichzelf te verloochenen, de wereld te verlaten, en door vuur en water, door de schaduwen des doods, ja door de dood zelf heen te dringen, liever dan de begeerde en verwachte haven mis te zeilen. Deze liefde is de vrucht van een Goddelijk werk: "Hetgeen uit de Geest geboren is, is geest," dat is: de liefde Gods, - die een genadegift van de Geest Gods is en een genade, die van God komt, - is geest. Zij wordt *de liefde Gods* genoemd en is van God. Het is een onvergankelijk zaad van de onvergankelijke God. Het is een Goddelijke natuur gekregen van het Goddelijk Wezen. Wat te kennen geeft, dat God slechts door Zichzelf wil gediend worden. Door Gods eigen Geest worden de kinderen Gods voor ieder goed werk bekwaam gemaakt, zoals Paulus zegt, 2 Tim. 3: 17. En hij voegt erbij: "Onze volmaaktheid is uit God" 2 Kor. 3: 5. (Engelse vertaling) En waarlijk, in Gods licht, ziet men het licht, want Hij schijnt in onze harten en dan ziet men Zijn heerlijkheid in het aangezicht van Jezus. Het is het leven Gods in de ziel, dat ons al onze geestelijke werkzaamheden geeft en ons hun gemis doet kennen. Al onze honger en het reikhalzen naar geestelijke voldoening, al ons hongeren en dorsten

naar het brood des levens, komt uit het leven voort. En iedere belofte, iedere genade, elk Goddelijk bezoek, iedere bevrijding, elke Goddelijke gunst, of gevoelige nabijheid Gods; elke gebedsverhoring, elke verlossende en vervullende Voorzienigheid strekt om het Goddelijk levensbeginsel te voeden, door de Heilige Geest Gods in de ziel gewerkt. En als hetgeen Paulus zegt, waar is "Ik leve, doch niet ik, maar Christus leeft in mij", dan is het het leven van Christus in ons, dat door al de tevoren gemelde spijzen gevoed wordt. Kortom, God wordt gediend door Zijn Eigen Geest, en door Zijn Eigen waarheid. Hij wordt geëerd en aanbeden door Zijn Eigen liefde. Door Zijn Eigen kracht beleden en erkend. Door Zijn Eigen lijdzaamheid verwacht en ingewacht, en aan Zijn Eigene onderwerping onderworpen. Hij wordt benaderd in Zijn Eigen zachtmoedigheid, en verhoogd door Zijn Eigen nederigheid. Hij wordt vertrouwd door Zijn Eigen vertrouwen, er wordt op Hem gehoopt, door Zijn eigen hoop en verheerlijkt in Zijn trouw door Zijn Eigen geloof. Want iedere goede gave en volmaakte gift is van de Vader der lichten. "Wat hebt gij", zegt de apostel, "dat gij niet hebt ontvangen"? 1 Kor. 4: 7. Al wat daar buiten is, is geen godsdienst in de Geest, maar menselijke vinding en bijgeloof; al het overige is maar lichamelijke oefening.

- *De levendige wet* in de Heiligen heeft twee uitvloeisels, geloof en liefde en het eerste werkt steeds door het laatste. Wat het geloof omhelst, wordt door de liefde, goedgekeurd, en de liefde drijft de slaafse vrees uit en houdt die buiten, opdat zij het geloof niet zal schokken of verhinderen. De gever van die wet is de Heilige Geest. Daarom wordt ze "De wet des Geestes" genoemd, Rom. 8 : 2. De Heilige Geest noemt Zichzelf ook de *Geest des geloofs*, 2 Kor. 4: 13; en de *Geest der liefde*, 2 Tim: 1 : 7. Niet alleen omdat Hij die genade in ons werkt; maar ook omdat Hij de geest, het leven en de kracht van ons is. Al onze gedane oefeningen hangen van Zijn invloed en werkingen af. Ik heb dit *een levende wet* genoemd omdat Salomo zegt: "De wet der wijzen is een fontein des levens." Spr. 13: 14; en omdat het geloof en de liefde rijzen en dalen, en in hun oefening gaan wij in en uit, en vinden weide. Joh. 10: 9. Zo heeft nu ook aan de andere kant, de satan een rijk onder de mensen opgericht en hen met zonde vervuld, zodat de arme zondaars hem onderworpen en zijn slaven zijn, omdat hij in hen regeert. Daarom wordt van de zonde gezegd, "dat zij een soeverein of koning is, die heerst en regeert. "De zonde", zegt Paulus, "heeft geheerst tot de dood" Rom. 5 : 21.

In deze massa van verderf is een wet waarvan de apostel driemaal melding maakt.

- "Zo vind ik dan een wet in mij, dat wanneer ik het goede wil doen, het kwaad mij bij ligt," Rom. 7 : 21. Hier noemt de apostel deze wet: *het kwaad*.
- En wederom. "Maar ik zie ene andere wet in mijn leden, strijdende tegen de wet mijns gemoeds, die mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is." Rom. 7 : 23. Hier noemt de apostel het *de wet der zonde die in zijn leden krijg voerde*, tegen het geloof en de liefde Gods, die de wet zijns gemoeds is.
- En wederom, "Zo dan, ik dien zelve wel met den gemoede de wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde." Rom. 7 : 25. En die *wet der zonde*, is de verdorven genegenheid die tegenover God staat, Hem vijandig is, en zich nimmer aan Gods wet kan onderwerpen. Omdat deze genegenheden bedorven zijn, hebben zij nergens lust in dan in hetgeen God haat. Daarom wordt er van de mens gezegd dat hij de dood liefheeft; dat hij de duisternis liever heeft dan het licht, en dat hij de eer der mensen liever heeft dan de ere Gods. De wereld heeft het hare lief; zondaars houden veel van zondaars. "Schouwt bedriegerijen; Mijn volk heeft het gaarne zo." Zij worden genoemd liefhebbers van het vermaak, liefhebbers van zichzelf, liefhebbers der wereld en geld beminnaars. Inderdaad, deze verdorvenheden kunnen zich nooit verlustigen in noch onderhouden worden door iets dat geen werk des vleses is, of tot de begeerlijkheid des vleses, of tot hetgeen bij de dingen dezer wereld behoort.

En zo zeker als het geloof door de liefde werkt, werkt het ongeloof door verdorvenheid. Als het geloof levendig is, wordt de ziel liefelijk gevoed en gesterkt. Zij wordt levend gehouden, en is levendig. Maar wanneer het geloof als 't ware in slaap is, wekken het ongeloof en de wettische

dienstbaarheid onze verdorvenheden op, die bestaan in eigenliefde, medelijden met onszelf en vijandschap over de voorspoed van de goddelozen. Dan noemen wij de hoogmoedigere, gelukkig Maleáchi 3 :15, wij achten de gierigaards gelukkig, hoewel de Heere ze verfoeit. Dan benijden wij de goddelozen hun genoegens, hun vleselijk gemak, en hun eer en roem.

De apostel betuigt, *dat hij een vermaak in de wet Gods had, naar de inwendige mens; maar dat, als hij het goede wilde doen, het kwaad hem bij lag, maar het goede te doen, dat vond hij niet.* Verdorvenheden trokken zijn gemoed af van de goede werken waarmee hij bezig was. En daar ben ik zeker van, dat indien er geen vleselijke begeerlijkheden in het lichaam der zonde waren, de satan, ons voor ogen kon houden wat hem behaagde, of zoveel nieuws, praatjes en tijdingen tot onze oren kon brengen als hij wilde, dat hij tevergeefs zou werken; even als bij de Zaligmaker, toen hij Hem al de koninkrijken van de wereld en haar heerlijkheid toonde. De satan mocht duizenden dingen voor onze aandacht brengen; en onze gedachten met alle mogelijke ijdelheden zoeken te vervullen, hadden wij geen zonde in ons, het zou dezelfde uitwerking op ons hebben als op onze Zaligmaker, toen de overste der wereld tot Hem kwam, en niets aan Hem had. Joh. 14: 30. Zo was het met Demas niet. Toen de wereld hem werd aangeboden, nam hij haar aan. "Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld wederom lief gekregen." Toen de gouden tong en het Babylonisch overkleed voor Achan verscheen, had hij er zin in en nam het. Salomo nam duizend vrouwen. Hij beminde vele vreemde. Zijn vrouwen verkeerden zijn hart en zijn verdorvenheden namen hem gevangen onder de wet der zonde die in zijn leden was. Dezelfde soort voorwerpen namen de bloedschandige Korinthiër gevangen. En hoeveel er vielen door dezelfde strik in de woestijn - gevangen door de raad van Bileam - is overbekend. De geldgierigheid ving Judas; Ananias en Saffira, als ook de jongeling in het Evangelie die vele goederen had. *Verdorvenheden zijn de wet der zonde.* De genegenheden maken de doortocht uit en de begeerlijkheden des vleses volgen spoedig. Zij zijn tezamen verbonden. Daarom staat er: het vlees kruisigende *met de bewegingen en de begeerlijkheden.* Want al die het vlees gehoorzamen, worden *dienstknachten der zonde* genoemd, en gehoorzamer of werkers der ongerechtigheid. "Als vissen die gevangen worden met het boze net, en als vogels die gevangen worden met de strik, zo worden de kinderen der mensen gevangen in den kwaden tijd, wanneer deze schielijk over hen komt." Pred. 9 :12. De wet der zonde is de val van de Satan, want hij weet, welk aas hij de mens voorleggen moet.

Maar mijn geliefde broeder zou wellicht vragen waarom 's mensen verdorven genegenheden, uitdrukkelijk *de wet der zonde* en niet *de wet des satans* genoemd worden? Laat hij hier op letten; dat er drie oppermachtige vijanden zijn over het menselijk geslacht is duidelijk.

- Van God wordt gezegd, dat Hij ons bevrijdt van "de macht der duisternis, en ons heeft overgezet in het koninkrijk des Zoons Zijner liefde. Deze duisternis wordt door Christus *het koninkrijk des Satans* genoemd. "Indien de Satan tegen zichzelf verdeeld is, hoe zal dan zijn rijk bestaan? Matth. 12:26. Hier betuigt onze Heiland zelf, dat de Satan een koninkrijk in deze wereld heeft, dat hij zorgvuldig en nauwlettend zoekt te bewaren, en nooit tegen zichzelf in werkt, om dat rijk niet te verzwakken.
- De grote Apostel zegt ons dat de zonde een ander heerser over de mens is, en dat, "de zonde geheerst heeft tot de dood." Rom. 5 : 21.
- Hij bevestigt ook dat, "de dood heeft geheerst van Adam tot Mozes, ook over degenen die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding Adams." Rom. 5:14.

Nu, hoewel de duivel het eerst op deze lijst staat aangetekend, is hij toch niet de eerste in macht en waardigheid, hoewel hij het wel is in de misdaad, want hem en zijn mede engelen was bekend geworden, dat Adam een voorbeeld was van Hem die te komen stond, Rom. 5 : 14 en dat wel in het vlees. En dit Goddelijk gebod daarop gegrond was: "Aanbidt Hem, al gij goden!" Psalm 97 : 7. Hetwelk de apostel aldus verklaart: "En als hij wederom de Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt

Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden." Hebr. 1:6. Aan dat licht werd Lucifer geërgerd, en besloot hij tot afval en vijandschap, te hoogmoedig zijnde om zich te onderwerpen. Deze hoogmoed verhief hem zodanig, dat hij in het oordeel viel. 1 Tim. 3 : 6. Het vonnis der veroordeling in hem ingaande, en het brandend ongenoegen van God daarop volgende, vervulde hem met jaloezie op het zwakke geslacht der mensen, als de voorwerpen van zijn afkeer. Zo werd hij de oorzaak van hun val en van al de ellende die er op volgde. (Bovendien, zijn ongeëvenaarde woede en toorn blijkt óók tegen die mensen, die zijn trouwste, beste en gehoorzaamste onderdanen waren, zoals Saul, Achitófel en Judas, die hij allen tot zelfmoord aandreef, hoewel zij zijn zaak ten uiterste hadden voorgestaan, en God en Zijn kinderen net zo goed als hij gehaat hadden. In deze jaloezie jegens de mens en in zijn vijandschap tegen God, in die vurige opstand, woede en wanhoop, liet God hem doen en gaf hem aan zijn eigen afval over, om de Zaligmaker uit alle macht tegen te staan, en om de Geest der genade smaadheid aan te doen, waar hij die ook vond. Daarom kwam de vloek Gods over hem in Eden; en dat is zijn hel. En nu aan de vijandschap, woede, opstand én wanhoop overgegeven, zijn dit de ketenen waarmee hij gebonden is. Gods toorn en vloek zijn zijn hel, en de heerschappij der zonde zijn zijn duistere ketenen. Door zijn oneindige vijandschap tegen God, zijn volmaakte haat tegen de mensen, zijn wanhopige toestand, de toorn Gods en zijn vreselijke vloek over hem en in hem, versta ik zijn "nederwerping in de hel, en overlevering aan de ketenen der duisternis, om tot het oordeel bewaard te worden. 2 Petrus 2 : 4. Daaruit zien wij dat de satan geen heerschappij over de zonde heeft, hoewel het in zekere zin van hem gezegd wordt, *dat hij de macht des doods heeft*. Hebr. 2 : 14. Wanhopige vijandschap tegen de Godheid in drie Personen, tegen de heilige engelen, tegen de Heiligen en tegen alle mensen is de ziedende toorn van zijn hels gemoed. En de toorn en de vloek Gods die daarop gevolgd zijn, zal zijn gemoed in wanhoop en wraak tot in alle eeuwigheid ziedende en rokende houden. Dat kan men ook zien in al die belijders, die overgegeven zijn aan een verkeerde zin om alle onreinheid vurig te bedrijven. Efése 4 : 19. Ook in hen, die overgegeven zijn aan "een vreselijke verwachting des oordeels en een eeuwige gloed, dat de tegenstanders zal verteren." Hebr. 10 : 27. Deze alle worden (satans =) *tegenstanders* genoemd. Dit beginsel der vijandschap is openbaar in alle wereldlingen, die de Heiligen Gods om Christus wil haten; in alle belijders die de dodende letter liefhebben, maar het leven Gods haten, in de Farizeeër, die de vorm lief heeft, maar de kracht der Godzaligheid haat, en in iedere waankzinnige die het helse vuur reeds in zich voelt aangestoken.

Deze wet der zonde is ook het heersende beginsel in de Satan. Daaraan is hij overgegeven. Daaronder draagt hij al zijn duistere plannen om, en daardoor wordt hij in al hetgeen bij doet aangespoord, beheerst en omgedreven. Kon hij de zonde kwijt raken en van de heerschappij der zonde loskomen, dan was de zaak gewonnen. Maar dit kan hij niet, want God heeft hem aan die banden der duisternis overgegeven, en daarom wordt hij door eeuwige onrust omgedreven. Christus zegt, *hij zoekt rust, maar vindt ze niet*. Matth. 12: 43. Indien de Satan zijn eigen zonde kon ten onder brengen, ze uit zichzelf rukken, of zichzelf bevrijden kon van zijn heersende macht, haar brandende woede of haar wanhopige werkingen, dan zou hij rust vinde. Maar dit kan nooit zijn en daarom is al zijn zoeken tevergeefs. Hij zoekt rust maar vindt ze niet. Hieruit blijkt duidelijk dat de liefde tot het kwaad en haat jegens God *de wet der zonde* zijn, ook in de Satan en in alle mensen.

Dit is nu ook de wet in de leden der Heiligen, die ook in hen een bestendige strijd voert tegen de Geest en de genade, zodat de satan, al is hij de god der wereld, niet meer is dan een onderworpen, een dienstknecht, een slaaf en ook een die zich afslooft in de zonde. Deze wet gehoorzaamt hij, zij is de keten der duisternis die hem gebonden houdt, en de meester, die hij dient. "Die de zonde doet, is een dienstknecht der zonde." Joh. 8: 31, hij zij dan een engel of een mens. En het is de opmerking van de Heiligen waardig, dat waar ergens in de brieven van Johannes, van de zonde des satans of die van de genadeloze zondaars wordt gewag gemaakt, er altijd in de tegenwoordige tijd "zondigt" gesproken wordt; hetwelk *een voortdurend zondigen*, zonder iets anders, aanwijst. "Die de zonde doet is uit de duivel, want de duivel zondigt van de beginne." 1 Joh. 3 : 8. "Die in Hem blijft, zondigt niet; die

zondigt heeft Hem niet gezien, noch heeft Hem niet gekend." Een voortdurende zondehandel, beide in de satan en in de zondaar, wordt hier door de Apostel bedoeld. En wat Johannes verder zegt doelt op de nieuwe mens of *het zaad Gods*, van welks onsterfelijk beginsel de Heiligen hun titel ontleen, en de naam van Gods kind verwerven. Want in elke andere zin is er niet één rechtvaardig mens op aarde, die goed doet en niet zondigt.

Uit dit alles besluit ik, dat liegen en de leugen lief te hebben; dat alle bedrieglijkheid en leugenwonderen; alle verachting en woede tegen God en zijn Heiligen; alle snoodheid, vuilheid en onreinheid, die in de satan werken, die *een snode en onreine geest* genoemd wordt; allen die de leugen liefhebben en doen, alle valse leer, tegenstand en ongerechtigheid; en alle bedrog, vuiligheid en onreinheid die beide in duivels en mensen haar werk doet, samen met al de woede, wanhoop, waanzinnigheid; vijandschap en boosheid, die allemaal, beide in duivels en mensen tegen de Heilige Gods ronken en branden, ... ontstaat uit de verdorven genegenheden die beide in duivels en mensen heersen. Daarom noemt ook de apostel het uitdrukkelijk, *de wet der zonde*. Ik zal dit gezegde aan mijn dierbare vriend opdragen en aan zijn oordeel overgeven, terwijl ik in de weg van veel verdrukking, blijf

DE KOLENDRAGER.

P. S.

Deze strijdende partijen worden in het Woord Gods op verschillende wijzen aangeduid.

1. Zij zien op de personen van *verschillende geboorte*. Sommige zijn geboren uit het bloed, door de wil des vleses en door de wil des mans, Joh. 1 : 13. Dit is de natuurlijke geboorte van alle mensen. Maar de gelovige, die in geloof en liefde Christus ontvangt, wordt gezegd, *uit God geboren te zijn*. Joh. 1 : 13.
2. Deze verschillende geboorten, brengen *verschillende beginsels* voort, die nooit veranderen, en ook nooit veranderd kunnen worden in hun natuur. "Dat uit het vlees geboren wordt is vlees, en hetgeen uit de Geest geboren wordt is geest Joh. 3 : 6. Het vlees is alles in allen, het vlees heerst. De ziel kan met al haar natuurlijk licht, kennis, wijsheid of oordeel, de zonde niet ten onder brengen, en het ook niet in die banden houden, die God ons in Zijn woord voorschrijft. De begeerlijkheid der ogen, de begeerlijkheid des vleses en de grootsheid des levens, overwonnen Eva door de bedriegerij van satan, hoewel zij met Adam, het beeld Gods deelachtig was. De begeerlijkheid der ogen, had de overhand op het zien van de verboden vrucht, de eetlust werd opgewekt; zij was in haar oog goed tot spijs. Boven dit als was zij begeerlijk om iemand verstandig te maken, en dit had bij Adam de overhand, hoewel hij niet verleid was, en evenwel was hij in overtreding. Vandaar dat God de mens *vlees* noemt: "Mijn geest zal niet altoos twisten met de mens, ziende dat hij vlees is." Dat uit het vlees geboren is, is vlees, en hetgeen uit de Geest geboren is, is geest." En deze geest bestaat voornamelijk in geloof, hoop, licht, leven en liefde. Deze alle worden *het onvergankelijke zaad* genoemd, terwijl Petrus ze betitelt met de naam van *Goddelijke natuur*, en bij Paulus *het leven Gods*, waarvan de mens door de onwetendheid, die van nature op hem ligt, vervreemd is. Deze vruchten worden ons medegedeeld door de Geest uit de volheid van de Tweede Adam. Deze zijn de ziel en de bron van alle ware Godzaligheid. De Geest Gods in dezelve werkende is de kracht der Godzaligheid. Waar dit niet gevonden wordt, treft men alleen de vorm aan.

3. Deze tegenstrijdige partijen worden *wetten* genoemd. De wet der zonde en de wet des gemoeds, tevoren aangetoond. De wet der zonde zijn de verdorven genegenheden in het vleselijk gemoed werkzaam, dat zijn voedsel trekt uit de begeerlijkheden des vleses, God haat, en tegen God en de ziel der mensen strijd voert. *De wet des gemoeds*, is ten eerste geloof, dat door de liefde werkt, en deze blaast de gelovigen aan, geleiden hen en besturen hen in al hun werkzaamheden, handelingen en oefeningen, naar de zin des Geestes. Bijvoorbeeld. De Heilige Geest plaatst voor Paulus een bedroefd zondaar, die hem om hulp smeekt. Paulus gaat op reis, verzekerd zijnde dat God hem tot het werk geroepen had. Weldra verschijnt de gevangenvaarder voor Paulus op zijn knieën, hem biddende om genade. Paulus verkondigt hem het geloof in Christus, zegt hem dat hij geloven moet, en dat hij de verlossing deelachtig zal zijn. De cipier gelooft en wordt verlost. De Geest gaf Paulus het gezicht en verzekerde hem van de Goddelijke roeping. Hij zond de gevangenvaarder in de grootste droefheid tot Paulus. De Geest sprak door Paulus tot hem, en nam onder het spreken van Paulus, het hart van de cipier in, en werkte geloof, verlossing en blijdschap in zijn ziel. Dit alles werkte samen met het geestelijk gemoed van Paulus. En ik ben er zeker van, dat alle dergelijke werken, en alle ware Godzaligheid, die de goedkeuring des hemels wegdraagt, alleen en geheel door dezelfde aller heiligste en eeuwig gezegende Werkmeester, worden uitgewerkt. God wil gediend zijn in nieuwigheid des Geestes, en niet in de oudheid der letter. Hij zoekt al zulken, die Hem in Geest en waarheid aanbidden.
4. Deze tegenover elkander staande partijen, worden *zonde en genade* genoemd. "De zonde zal over u niet heersen; de genade zal heerschappij voeren". De zonde zal over de gelovigen niet heersen, en ook nooit een inval doen, in het koninkrijk Gods. Gods souvereine liefde door Christus, zal heersen over de haat der hel, ten eeuwigen leven, door de Tweede Adam, zo zeker als ooit de zonde tot de dood geheerst heeft door de eerste Adam.
5. Deze strijders worden genoemd, *de oude en de nieuwe mens*. "Leg af de ouden mens met zijn werken, en doet aan de nieuwen mens, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid". Efése 4: 24. De zonde wordt de oude mens genoemd, omdat zij door een natuurlijke generatie afstamt van Adam. De genade wordt nieuwe mens genoemd, omdat zij ons wordt toegediend door de Geest, uit de volheid van Christus.
6. Paulus noemt het *een lichaam*. "Leg af het lichaam der zonde des vleses". En het andere noemt hij Christus: "Doet aan de Heere Jezus Christus, en wandel in Hem." En:
7. De apostel noemt het uitdrukkelijk: "*het vlees begerende tegen de Geest en de Geest tegen het vlees*, en deze staan tegen elkander, also dat gij niet doet, hetgeen gij wildet." Hier zegt de Apostel ons duidelijk, dat deze strijd des vleses gevoerd wordt tegen de allerheiligste Geest Gods; dat zij tegen elkaar begeren, dat zij tegen elkaar zijn, en dat de wil wel bij of in ons is, maar dat het volbrengen niet gevonden wordt. En dit ligt aan de voet van ieder kruis, namelijk een bekwaamheid om te willen, maar een onbekwaamheid om te volbrengen, zodat wij niet doen kunnen hetgeen wij willen. Maar God, de Heilige Geest is beide de Werkmeester van het willen en het doen, en geeft dikwijls het één, als hij het ander onthoudt. Wij kunnen willen maar niet werken, maar laat het werk zijn wat het wil, als er een gewillig gemoed is, wordt het aangenomen, omdat dat ook uit God is. De Heilige moeten de overblijfselen van het lijden Christi vervullen in hun vlees, terwijl zij nog in het lichaam zijn, en zondaars, hetzij engelen of mensen, moeten ook de maat vol maken. Daarom willen wij dikwijls en worden ook dikwijls verhinderd. *Ik wilde te Korinthe gekomen zijn, een en andermaal zei Paulus, maar de Satan heeft het mij belet*. Die niet vóór Christus zijn, moeten tegen Hem zijn, en die niet met Christus vergaderen, moeten hun best doen om van hem te verstrooien. Iedere partij moet haar werk doen, en hun maat vol doen, voor dat het loden gewicht, op de mond van de efa gelegd wordt. Zach. 5:7-8.

Er bestaat een gegronde reden, waarom het doen afwezig is als de kracht van te willen aanwezig is. Het is om ons onze zwakheid te leren kennen, en dat het Gods genade is, die in ons werkt, maar niet wij. Dat zonder Christus de mens niets doen kan, maar dat alles kan gedaan worden, en gedaan wordt, door de versterkende kracht van Christus is ons.

Nu zijn er tijden in Gods voornemen, dat Hij zijn kracht wil te voorschijn roepen en te werk stellen, zoals men zien kan in de dagen van de Zaligmaker, toen Hij Zijn macht ten toon spreidde, want toen Hij de Satan weerstaan had en al zijn verzoeken had afgewezen, keerde Hij terug in de kracht des Geestes. Wij lezen ook, dat toen er een grote menigte zieken omtrent de Zaligmaker was, dat ook de kracht des Heeren daar was om te genezen. Hij zegt tot zijn spottende broeders, dat zij tot het feest zouden opgaan, maar "Ik" zegt Hij, "ga nog niet op tot dit feest. Mijn tijd is nog niet gekomen, maar uw tijd is altijd." Hij geeft hetzelfde antwoord aan Zijn moeder op de bruiloft te Kana: "Vrouw wat heb Ik met u te doen? Mijn ure is nog niet gekomen." Hieruit blijkt het duidelijk, dat er bestemde tijden en stonden bestaan voor elk voornemen. Het past dus de dienaars Gods wel, te bidden, te waken en te wachten. En die op zijn Meester wacht, zal eer hebben, en niet door teleurstellingen worden neergeslagen, want: "Zij zullen niet beschaamd worden; die op Mij wachten."

Ik geloof dat vele twijfelingen des harten, vooral als wij nog jong zijn in de wegen Gods, uit onwetendheid voortkomen. Wij weten niet, wat de Heilige Geest met het woord *vles*, bedoelt. Wij denken dat Hij dan het lichaam bedoelt, afgetrokken van de ziel. Als nu de gelovigen op- en tegenstand in hun wil gewaar worden, vleselijke vijandschap in hun gemoed ontdekken, en bemerken, dat onheilige begeerlijkheden zich in hun genegenheden vertonen, denken zij (en ik heb het ook wel gedacht) dat dit nooit met genade bestaan kan. En bevindende, dat noch gebeden, noch tranen, voornemens noch bekentenissen, de diepste vernedering, noch de hoogste gelukzaligheid, de over der verdrukking, noch de berg der verheerlijking die kunnen uitwortelen of geheel teniet doen, geloven zij dat het werk der heiligmaking nog nooit in hen begonnen is, en nog veel minder dat het in hen voortgezet wordt. Zij kunnen die goddeloosheden maar niet ten onder brengen, of kwijt raken, zij kunnen die niet uit het gezicht krijgen en nog veel minder ze uit hun hart verdrijven.

Antwoord.

Als het nu waar is, dat God ons voor de grondlegging der wereld in Christus heeft uitverkoren, *opdat wij zouden heilig zijn en onberispelijk voor God in de liefde*, dan volgt daaruit dat hoe meer wij liefhebben, hoe meer wij geheiligd worden, en dat als wij volmaakt zijn in de liefde, wij ook volmaakt zijn in de heiligheid, want onze heiligheid en onberispelijkheid, moeten voor God volmaakt worden in de liefde. Ik voor mij heb het dikwijls ondervonden, dat juist in de oven der verdrukking de goddeloze genegenheden het sterkst waren, wat mij deed beven en vrezem om tot God te naderen, verwachtende niet anders, dan dat God mij verdelgen zou. Maar in plaats daarvan kreeg ik zulke onverwachte en ongeëvenaarde vertroosting, dat ze mij tot minder dan niets voor God maakten. En ik ben er van verzekerd dat niets mij bij God dierbaarder maakte en niets mij Hem meer deed liefhebben, dan juist dit. Dat is nu in mijn oog de ware heiligmaking, want dit is de ongeveinsde liefde, zonder enig bedrog. Het woord *vles*, bedoelt het bederf der ziel, meer dan van het lichaam in het afgetrokken beschouwd. De apostel noemt dit gehele bederf, *het lichaam des doods*. 's Mensen verdorven genegenheden zijn *de wet der zonde*. Deze nemen de zondaar gevangen, en de vleselijkheid des gemoeds, zijnde vijandschap tegen God, gaat hand aan hand met de verdorven genegenheden. Want de begeerlijkheid wordt ontvangen in het gemoed, voordat de zonde inderdaad wordt uitgevoerd en de dood in de consciëntie brengt. Hierom voegt de Apostel het vlees en het gemoed samen als met elkaar in vereniging werkende in de gehelen zondeloop. "Waarin gij eertijds wandeldet, naar de eeuw dezer wereld, des oversten van de macht des lichts, welke geest nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid; waarin wij ook eertijds gewandeld hebben, namelijk de begeerlijkheden onzes vleses, en der gedachten. En wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen." Eféze

2: 2-3. De vleselijkheid des gemoeds is vijandschap tegen God; zij is vervreemd van het leven Gods, zij is geheel aan de duivel verbonden; zij begeert vijandschap en wordt *een vleselijk gemoed* genoemd. De leden van dit lichaam zijn niet anders dan werktuigen van zonde en ongerechtigheid. Daarop is het vleselijk gemoed gesteld, en werkt het met verdorven genegenheden.

En dit geloof ik vast, dat, als ik geen overblijfselen van het oude voorhangsel op mijn verstand had, en geen opstand in mijn wil, verdorven genegenheden in mijn gemoed, vleselijke vijandschap, noch ontrouw in mijn hart, ik een der gelukkigste mensen ter wereld zou zijn. Mijn dagelijks kruis was dan geëindigd, ik had geen zelfverloochening meer nodig, en streed niet meer tegen de Geest. Ik behoefde dan mijn hart niet te bewaren; ik was bevrijd van waakzaamheid en zelfonderzoek en er zou tussen God en mijn ziel geen beschroomdheid of afstand meer zijn. Maar deze Goddelijke gelukzaligheid is voor de andere wereld bewaard. Lazarus moest het kwade in dit leven ondervinden, en rondom vertroost worden, wanneer dit leven ten einde liep. Ik kan, ik mag, ik durf niet zeggen, dat ik van God niet met een eeuwige liefde geliefd ben. Ik durf niet zeggen, dat ik die liefde niet bezit die zich in de waarheid verblijdt, hetgeen Paulus noemt *een vermaak hebben in de wet Gods naar de inwendige mens*. En toch ben ik in en van mijzelf, én door de zonde, een hater Gods. Rom. 1 : 30. "Ik was nijdig" zeide Asaf, "over de voorspoed van de goddelozen, en werd in mijn nieren geprikkeld." Waarom? Omdat zij in rijkdom toenemen, en hij was arm. En omdat zij niet in moeite waren, en niet zo geplaagd werden als hij. En omdat zij vet en op hun gemak waren, en geen banden hadden tot de dood, maar hun kracht fris was. 'Tevergeefs' zei hij, 'heb ik mijn hart gezuiverd en mijn handen in onschuld gewassen; ik ben toch de ganse dag geplaagd en mijn bestraffing is er alle morgens. Mijn voeten waren bijna uitgegleden en mijn treden hadden gewankeld, zo onwetend, zo dwaas was ik. Ik was een beest voor U.' "Ik zal dan gedurig bij U zijn. Gij hebt mijn rechterhand gevat. Gij zult mij leiden naar Uw raad en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen." Psalm 73.

En wederom.

Nu noemen wij de hoogmoedigen wel gelukzalig, en die goddeloosheid doen worden gebouwd, ook verzoeken zij de Heere en ontkomen. Mal. 3: 15. Deze zijn niet anders dan satans onderdanen, met een momaangezicht en niets in ons is met hen ingenomen, of benijdt hen hun hoogmoed of hun goede staat en welvaren; niets in ons, dan onze verdorven genegenheden trachten naar zulk een staat of zoeken dergelijke gemakkelijkheden. Deze zijn, namelijk die genegenheden *de wet der zonde*, die strijd voert tegen de zin des Geestes. Door deze vogelverschrikkers wordt de wet der zonde ontdekt, en door deze tegenstrevers wordt de Geest in Zijn werk bekend.

Maar de tijd zal komen dat wij zullen terugkeren in onderscheid zullen maken en zien tussen de rechtvaardigen en de goddelozen. Dan zal Asaf de dwazen, die hij buitengesloten zal zien buiten de bruiloftsmaal, niet meer benijden; en Maleáchi zal de hoogmoedigen niet meer welgelukzalig noemen, wanneer hij ze slechts als stoppelen zal zien in het vuur van de wraak van God.

Voor altijd de uwe,

WILLAM HUNTINGTON S. S.